

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2344/24
15.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Радмиле Радић председника већа, Иване Марковић Радојевић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Браковић, адвокат из Сопота, ул. Космајски трг бр. 15, против тужене Републике Србије-Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, Немањина бр. 22, коју заступа Државно правобранилаштво ул. Косовска бр. 31, ради утврђења права својине, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Младеновцу, Судска јединица у Сопоту П 761/22 од 16.01.2024. године, у седници већа одржаној дана 15.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Младеновцу, Судска јединица у Сопоту П 761/22 од 16.01.2024. године у ставу првом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је тужилац као правни следбеник иза пок. ББ, пок. ВВ, пок. ГГ и пок. ДД, по основу размене земљишта, наслеђа и одржаја власник са 1/1 на следећим парцелама: -к.п. ..., њива 5. класе у површини од 0.00.11ха; -к.п. ... њива 5. класе у површини од 0.18.13ха; к.п., њива 5. класе у површини од 0.12.92ха; -к.п. ..., њива 5. класе у површини од 0.26,89ха; -к.п. ..., њива 5. класе у површини од 0.15.82ха, све КО ..., што је тужена дужна признати и дозволити упис права својине у корист тужиоца а по правноснажности ове пресуде. Ставом другим изреке утврђено је да је тужена титулар јавне својине на основу размене и то: -к.п. ..., ливада 4. класе у површини од 0.69.27ха; -к.п. ..., ливада 5. класе у површини од 0.27.16ха, све КО ..., што тужилац АА као правни следбеник пок. ББ признаје и дозвољава туженој упис код надлежног РГЗ-а, по правоснажности пресуде. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од 66.800,00 динара у року од 15 дана

од дана пријема преписа пресуде.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу побијајући је у ставу првом и трећем изреке, како то произлази из садржине жалбе, из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је одређено тражила.

Испитујући првостепену пресуду у побијаном делу на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др. закон), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и непротивречи сама себи и разложима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу могу испитати, па не стоје наводи из жалбе којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда, тужилац је правни следбеник и наследник својих правних претходника и то сада пок. ББ, сада пок. ВВ, сада пок. ГГ и сада пок. ДД. Дана 15.11.1966. године правни претходник тужиоца, сада пок. ВВ закључио је са Пољопривредним комбинатом “Космај” уговор о размени непокретности којим уговором је извршена размена земљишта и то тако што је ВВ дао Пољопривредном комбинату к.п. ... и ... а да је комбинат дао у размену ВВ предметне кат.парцеле ..., ..., ..., ..., ... и ..., све у циљу арондације и сада пок. ВВ је уведен у посед предметних парцела које је добио у размену. У мирној државини предметних кат.парцела правни претходници тужиоца су били почев од 1966. године, као и сам тужилац до данашњег дана.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања на које је примењено материјално право и то одредбе члана 28 став 4 Закона о основама својинско-правних односа, првостепени суд је оценио да су испуњени услови за стицање права својине одржајем на спорној непокретности, с обзиром да је одредба члана 29 Закона о основама својинско-правних односа (“Службени лист СФРЈ”, бр. 6/80 и 36/90), која је садржала забрану у погледу могућности стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини, брисана каснијим изменама закона а правни претходници тужиоца су били у савесној и несметаној државини која је трајала довољно дуго почев од 1966. године па до подношења тужбе у овој правној ствари 09.11.2022. године, у ком тренутку је већ истекао законски рок за стицање права својине одржајем дужим од 20 година у смислу одредбе члана 28 став 4 Закона о основама својинско-правних односа.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима, које је правилно оценио применом одредби члана 8 ЗПП, а на тако утврђено чињенично стање правилно је примењено и материјално право. Разлоге које је за свој чињенично-правни закључак дао првостепени суд у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд као другостепени, те одлуку посебно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 став

2 ЗПП.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је доносећи ожалбену пресуду, правилно применио материјално право садржано у одредбама члана 28. став 4., 30. став 1. и 2. и 72. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, при чему је за своју одлуку дао довољно разлога, које у свему прихвата и овај суд као другостепени. Наиме, одржај је врста стицања својине од невласника, с тим што је за стицање потребан и одређени протек времена. Нужан услов за стицање права својине одржајем је савесност државине, а не њена законитост. Несавесна државина не може никада, па ни протеклом времена да доведе до стицања права својине, али законитост државине је услов за стицање својине само код редовног одржаја из члана 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа. У смислу правила о ванредном одржају из члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, на коме је заснована одлука суда, савестан је онај држалац који оправдано верује да је власник, а несметани посед у трајању од преко 20 година доказује оправданост таквог уверења. Институт одржаја се и заснива на идеји невршења права својине од стране власника, због чега је одржај установа у општем интересу, јер се претварањем фактичког стања у правно остварује друштвена потреба за извесношћу у правним односима. Савесна државина се претпоставља, па онај ко тврди другачије мора то и да докаже. Према правилима о одржају савестан је онај држалац непокретности који оправдано верује да је он власник јер сматра да постоји законити правни основ за стицање својине на непокретности коју држи, а није знао, нити је према околностима случаја могао знати да ствар коју држи није његова. Имајући у виду наведено, а супротно жалбеним наводима тужене, правилно је првостепени суд закључио да је тужилац и његови правни претходници, без обзира на чињеницу да је тужена уписана у катастру непокретности као власник спорне катастарске парцеле, савесни држаоци исте, пошто су оправдано веровали да су власници исте по основу размене земљишта, с тим да нису знали нити су могли знати да наведена парцела није њихова.

Имајући у виду наведено, односно да је државина тужиоца и његових правних претходника савесна, као и чињеницу да тужиоца и његове правне претходнике у државини спорне кат. парцеле нико није узнемиравао у периоду дужем од 20 година, рачунајући од 4.7.1996. године (ступање на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа којим је брисан члан 29. Закона о основама својинскоправних односа, услед чега рок за одржај када је у питању друштвена својина почиње тећи 4.7.1996. године), следи да је првостепени суд правилно закључио да су испуњени услови за стицање права својине на основу ванредног одржаја.

Наиме, за испуњеност законских услова за стицање права својине на непокретности путем ванредног одржаја потребно је кумулативно испуњење два услова, и то: 1. савесност државине и 2. протек рока од двадесет година. У том смислу за одлучивање у овој правној ствари, а супротно жалбеним наводима тужене, небитно је да ли је лице које се позива на одржај извршило увид у катастар непокретности, с обзиром да начело јавности уписа у катастар непокретности представља објективну околност, а да институт савесности подразумева лични однос тужиоца, односно његовог правног претходника према ствари чији је држалац, односно да ли су тужилац и његови правни претходници знали или су према околностима случаја могли знати да

предметна катастарска парцела није у њиховој својини, као и да ли је иста била у својини тужене Републике Србије, односно њених правних претходника. Могућност сазнања тужиоца и његових правних претходника је у директној вези са понашањем тужене и њених правних претходника, односно са чињеницом да ли су тужена и њени правни претходници на било који начин вршили своје право својине на предметној катастарској парцели у току времена потребног за одржај, односно да ли су у датом периоду вршили фактичку власт на непокретности. То значи да је за правилну примену материјалног права за оцену постојања законите и савесне државине ирелевантна чињеница да ли је лице које се позива на испуњеност услова за стицање права својине одржајем извршило увид у катастар непокретности или није.

Приликом одлучивања о основаности жалбе односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужена истакла у жалби, али их, будући да не могу довести до другачије, за тужену повољније одлуке у овом поступку, није посебно образлагао сагласно члану 396 став 1 ЗПП-а.

На основу изложеног, Апелациони суд је одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке, применом члана 390 ЗПП-а.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка из става трећег изреке побијане пресуде на основу члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, а о којим трошковима је првостепени суд правилно одлучио, применом одредби члана 150, 153 и 163 ЗПП-а.

Како тужена није успела у жалбеном поступку то је применом одредбе члана 165 у вези члана 153 ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Радмила Радић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић